

Sarajevo, 08.02.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
01.02.2021. - 05.02.2021.

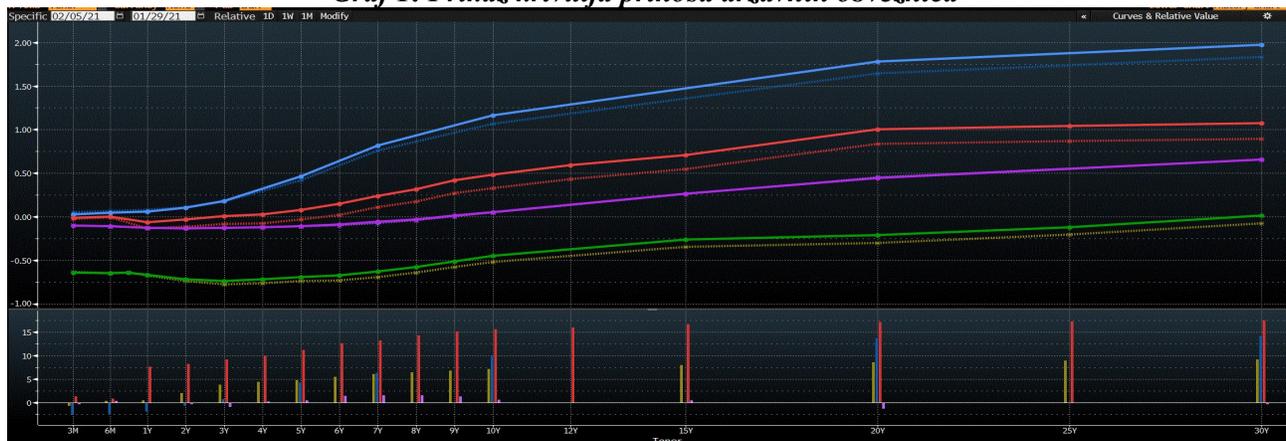
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21	29.1.21	-	5.2.21				
2 godine	-0,73	-	-0,71	↗	0,11	-	0,10	↘	-0,11	-	-0,03	↗	-0,11	-	-0,12	↘
5 godina	-0,74	-	-0,69	↗	0,42	-	0,46	↗	-0,03	-	0,08	↗	-0,11	-	-0,10	↗
10 godina	-0,52	-	-0,45	↗	1,07	-	1,16	↗	0,33	-	0,48	↗	0,05	-	0,06	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	29.1.21	-	5.2.21	
3 mjeseca	-0,598	-	-0,594	↗
6 mjeseci	-0,648	-	-0,645	↗
1 godina	-0,650	-	-0,633	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 05.02.2021. godine (pune linije) i 29.01.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom prošle sedmice članica IV ECB Schnabel je izjavila da je ECB više zabrinuta zbog „spore“ inflacije nego zbog „brze“ inflacije, dodavši da bi povećanje kamatnih stopa sada bilo „katastrofalno“. Studija ECB je pokazala da je inflacija u eurozoni vjerovatno održavana visokom privremenim faktorima tokom zatvaranja ekonomija u prošloj godini, jer su neki proizvodi bili manje dostupni, a preduzetnici bili nespremni da smanjuju cijene. U međuvremenu su objavljeni preliminarni podaci o kretanju stope inflacije u eurozoni u januaru, koji su ukazali na oštar rast, kako ovog podatka tako i podatka temeljne stope inflacije, koja isključuje volatilne cijene. Iako je ovo prvi rast inflacije koji je na nivou eurozone zabilježen u proteklih 6 mjeseci, analitičari upozoravaju da je isti najviše uzrokovan efektima poput promjena u poreskim stopama i tehničkim faktorima, te da ne sugerise da je došlo do realnog rasta cjenovnih pritisaka. Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da će ekonomija regije morati da bude postepeno odvikavana od fiskalnih i monetarnih stimulansa. Ipak, dodala je da predanost ECB euru nema granica, te da će djelovati sve dok pandemija bude uzrokovala kriznu situaciju u eurozoni. ECB još uvijek vjeruje da će 2021. godina biti godina oporavka, a prema Lagarde, očekuje se jačanje tempa rasta oko

polovine godine, iako i dalje postoje neizvjesnosti. Lagarde je pozvala EU da ubrza proces ratifikacije plana potrošnje pojedinačnih članica za fond ukupne vrijednosti 750 milijardi EUR kako bi se pružila podrška onim zemljama koje su najteže pogođene pandemijom.

Prinosi sigurnijih obveznica, naročito onih s dužim rokom dospijeca su zabilježili rast u odnosu na prethodnu sedmicu, pri čemu je povećanje prinosa kod njemačkih obveznica iznosilo između 2 i 7 baznih poena. Na rast ovih prinosa uticaj je imalo pozitivno raspoloženje investitora usljed povećane nade u odobravanje najavljenog stimulativnog paketa u SAD, vijesti o vakcinama i slično. U istom periodu prinosi italijanskih obveznica su zabilježili pad između 7 i 11 baznih poena pod uticajem vijesti da je bivši predsjednik ECB Mario Draghi pozvan od strane predsjednika zemlje kao mogući kandidat za mjesto premijera, a koji će pokušati da formira novu vladu. U toku sedmice Draghi je prihvatio ponudu, što je dodatno uticalo na pad prinosa ovih obveznica. Zahvaljujući suprotnom kretanju prinosa njemačkih i italijanski obveznica razlika između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica je smanjena na ispod 100 baznih poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) preliminar. IV kvartal	-0,9%	-0,7%	12,4%
2.	GDP – Italija (kvartalno) preliminar. IV kvartal	-2,0%	-2,0%	16,0%
3.	GDP – Portugal (kvartalno) preliminar. IV kvartal	-2,0%	0,4%	13,3%
4.	Stopa inflacije – EZ (prelim.) JAN	0,6%	0,9%	-0,3%
5.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.) JAN	0,9%	1,4%	0,2%
6.	Stopa inflacije – Italija (prelim.) JAN	0,2%	0,5%	-0,3%
7.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.) JAN	0,5%	0,8%	0,0%
8.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) DEC	-1,2%	-1,1%	-1,9%
9.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) JAN	47,5	47,8	49,1
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ DEC	8,3%	8,3%	8,3%
11.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.) DEC	9,0%	9,0%	8,8%
12.	Stopa nezaposlenosti – Irska JAN	-	5,8%	5,8%
13.	Promjena broja nezaposlenih – Španija JAN	-	76.200	36.800
14.	Maloprodaja – EZ (G/G) DEC	1,2%	0,6%	-2,2%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G) DEC	4,7%	1,5%	5,0%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G) DEC	-4,8%	-3,1%	-8,5%
17.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G) DEC	6,7%	6,4%	6,7%
18.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR) DEC	-4,29	-3,39	-3,79

SAD

Tokom protekle sedmice došlo je do pojačanog optimizma na tržištu te su dionički indeksi povećani, i to Dow Jones je povećan za 3,89% na sedmičnom nivou, dok je S&P povećan za 4,65%. Takođe, prinosi na desetogodišnje obveznice su bilježili sedmični rast od 2,23%. U ovakvim okolnostima USD je aprecirao u odnosu na EUR. Ipak, krajem sedmice su objavljeni razočaravajući podaci s tržišta rada o pitanju broja zaposlenih po različitim sektorima, a što je uticalo na korekciju kursa.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da očekuje rapidni ekonomski oporavak u ovoj godini, ali je dodao da monetarna politika treba da ostane izuzetno povoljna kako bi uticala na rast „veoma niske“ inflacije, iako se očekuje da cijene zabilježe privremeni rast u proljeće. Njegova kolegica Mester iz Feda Klivlenda je izjavila da smatra da je trenutna monetarna politika adekvatna, dok je potrebno preispitati strukturalna pitanja na tržištu obveznica kako bi postale otpornije.

Predsjednik Feda iz Mineapolisa Kashkari je izjavio da je sada glavno da Fed nastavi s ekspanzivnom monetarnom politikom kako bi se pomoglo ekonomiji da prevaziđe pandemiju, ali i da je od ključnog značaja da se tu doda i fiskalna podrška, kao i da će Fed upotrijebiti sve raspoložive alatke da postigne svoje ciljeve, kao i ciljani nivo inflacije. Njegov kolega iz Atlante Bostic je dao sličnu izjavu o pitanju potrebe nastavka monetarnih stimulansa te naglasio da smatra da je važno podsjetiti da postoji veliki deficit vezano za pitanje radnih mjesta u odnosu na ranije. Tokom protekle sedmice predsjednik Biden se sastao s grupom od 10 uglavnom umjerenih republikanskih zakonodavaca, kako bi se razmotrio

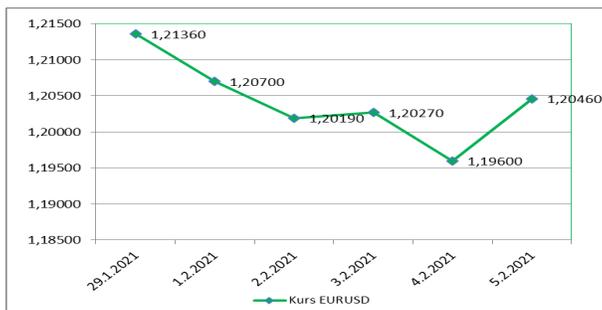
stimulativni paket vrijednosti 1,9 biliona USD (u međuvremenu republikanci su predložili svoju verziju paketa u vrijednosti 618 milijardi USD). Demokrate iz Kongresa su objavile prijedlog budžeta za cijelu 2021. godinu, koji bi, nakon što bude usvojen, pružio mogućnost da se usvoji zakon o stimulansu kroz „proces pomirenja“, koji podrazumijeva jednostavnu većinu glasova u Senatu bez podrške republikanaca. Krajem sedmice potpredsjednica SAD Harris uspjela je da glasanjem Senata (51-50) izbori usvajanje nacrtu budžeta, koji uključuje 1,9 biliona USD vrijednog fiskalnog paketa.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor F	JAN	59,1	59,2	57,1
2.	PMI uslužni sektor F	JAN	57,4	58,3	54,8
3.	ISM prerađivački sektor	JAN	60,0	58,7	60,5
4.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	29. jan	-	8,1%	-4,1%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30. jan	830.000	779.000	812.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. jan	4.700.000	4.592.000	4.785.000
7.	Stopa nezaposlenosti	JAN	6,7%	6,3%	6,7%
8.	Promjena broja zaposlenih u nefarmer. sektoru	JAN	105.000	49.000	-227.00
9.	Promjena broja zaposlenih u prerađ. sektoru	JAN	30.000	-10.000	31.000
10.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	JAN	163.000	6.000	-204.000
11.	Fabričke porudžbine	DEC	0,7%	1,1%	1,3%
12.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	DEC	-65,7	-66,6	-69,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,2136 na nivo od 1,2046.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici koja se trenutno implementira. Referentna kamatna stopa i dalje iznosi 0,10%, dok je ciljani nivo kupovina obveznica zadržan na 875 milijardi GBP te nivo korporativnih obveznica na 20 milijardi GBP. BoE je smanjila prognoze rasta GDP-a za 2021. godinu na 5% sa 7,25%, koliko je očekivano u novembru prošle godine. Za prvi kvartal ove godine BoE očekuje kontrakciju GDP-a od oko 4%. Istovremeno, istaknuto je da ova centralna banka „ne želi da šalje bilo kakav signal da ima namjeru uvođenja negativne kamatne stope u nekom periodu u budućnosti“, ali da su pripreme za takvo nešto neophodne kako bi bila u poziciji da isto primijeni u budućnosti u slučaju potrebe. Prema BoE, britanskim bankama će biti potrebno najmanje 6 mjeseci kako bi se spremile na prelazak na negativne kamatne stope.

Lideri najuticajnijih poslovnih grupa i pokret trgovinske unije u Britaniji su upozorili ministra finansija Sunaka da rizikuje uvođenje zemlje u period masovne nezaposlenosti ukoliko ne produži programe koji se odnose na plaćanje radnika „u odsustvu“. Prije donošenja budžeta obje strane industrije su ministru skrenule pažnju na to da je ekonomija isuviše krhka da bi se krajem aprila obustavila šema podsticaja plata radnika te da rizikuje da poništi prošlogodišnje napore spašavanja radnih mjesta. Novoizabrani direktor CBI je u prvom govoru izjavio da je Velikoj Britaniji potrebna ekonomska strategija za narednu dekadu kako bi se izjednačile ambicije oporavka iz perioda poslije Drugog svjetskog rata.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	DEC	-1,1	-1,0	-1,5
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	DEC	100.000	103.400	105.300
3.	PMI prerađivački sektor F	JAN	52,9	54,1	57,5
4.	PMI uslužni sektor F	JAN	38,8	39,5	49,4
5.	PMI kompozitni indeks F	JAN	40,6	41,2	50,4
6.	PMI građevinski sektor F	JAN	52,8	49,2	54,6
7.	Monetarni agregat M4 (G/G)	DEC	-	13,4%	12,9%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,88555 na nivo od 0,87696, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3708 na nivo od 1,3735.

JAPAN

Aktivnost fabrika u Japanu se ponovo smanjila, jer širenje pandemije i uvedeno novo vanredno stanje utiču na uslove rada. Prema podacima iz privatnog sektora, proizvođači su prijavili ponovni pad obima proizvodnje, što je u oštroj suprotnosti s optimističnim procjenama vlade koje pokazuju da očekuju nagli skok proizvodnje u januaru.

Bivši zamjenik guvernera Ivata je za Reuters izjavio da će BoJ vjerovatno dozvoliti da dugoročne kamatne stope više odstupaju od ciljanog nivoa od 0%, kao i da se smanji kupovina obveznica izuzetno duge ročnosti, sve kako bi kriva prinosa bila strmija. On je dodao da će ove promjene BoJ biti objavljene na sastanku u martu. BoJ bi prema njegovom mišljenju, takođe, mogla koristiti svoje programe pozajmljivanja kako bi povećala novac u opticaju finansijskim institucijama koje više ulažu u zelenu i digitalnu tehnologiju.

Zamjenik guvernera BoJ Wakatabe je izjavio da BoJ mora biti spremna da dodatno smanji kamatne stope i da nastavi da istražuje načine borbe protiv ekonomskih šokova, signalizirajući odlučnost da zadrži ili pojača podršku privredi koja je pogođena pandemijom. On je dodao da preispitivanje politike BoJ na sastanku u martu neće dovesti do povlačenja monetarnih stimulansa, već će se fokusirati na to da monetarni instrumenti postanu „održiviji, efikasniji i spretniji“. BoJ kupuje ETF-ove i J-REITS, radi podsticanja ekonomije i cijena, kao dio velikog programa kvantitativnih olakšica. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da kupovine ETF-ova pomažu da se ublaži napetost koja vlada na tržištu jer je pandemija Covid19 prošle godine destabilizovala finansijska tržišta. BoJ je započela sistem kreditiranja ETF-ova u junu 2020. godine, kako bi pomogla u poboljšanju likvidnosti trgovine ETF-ima tako što će dio svojih sredstava pozajmljivati učesnicima na tržištu.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	JAN	49,7	49,8	50,0
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	JAN	45,7	46,1	47,7
3.	PMI kompozitni indeks F	JAN	46,7	47,1	48,5
4.	Prodaja automobila (G/G)	JAN	-	6,8%	7,4%
5.	Monetarna baza (G/G)	JAN	-	18,9%	18,3%
6.	Potrošnja domaćinstva (G/G)	DEC	-1,8%	-0,6%	1,1%
7.	Vodeći indeks P	DEC	95,2	94,9	96,1
8.	Koicidirajući indeks P	DEC	87,8	87,8	89,0

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 127,13 na nivo od 126,92. JPY je deprecirao u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa 104,68, na nivo od 105,39.

NAFTA I ZLATO

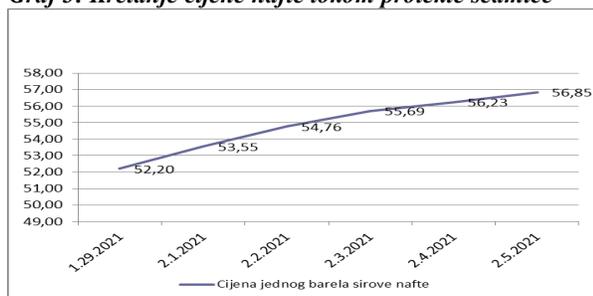
Na otvaranju njujorške berze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 52,20 USD (43,01 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta uglavnom zbog pojačanog optimizma oko vakcinacije, očekivanja da će stimulativne mjere u SAD pojačati tražnju za naftom, ali i zbog odluke velikih proizvođača da smanje obim ponude. Početkom sedmice cijena je povećana nakon što je Goldman Sachs objavio da očekuje deficit u ponudi nafte od 900.000 barela na dnevnom nivou u prvoj polovini ove godine, a što je znatno više u odnosu na ranije očekivani deficit od 500.000 barela. Narednog dana cijena je nastavila rast što je rezultat vijesti da su glavni proizvođači nafte smanjili proizvodnju otprilike u skladu s planom. Tehnički panel grupacije OPEC+ očekuje da će zalihe nafte do juna zabilježiti pad ispod petogodišnjeg prosjeka. Sastanak OPEC+ održan je u srijedu te je potvrđen interes za brzim smanjenjem viška nafte nastalim pod uticajem pandemije. Saudijska Arabija se obavezala na dodatno smanjenje obima ponude tokom februara i marta zajedno s ostalim članicama OPEC-a uključujući i Rusiju, a s ciljem balansiranja tržišta nafte.

Pored odluke OPEC+ da nastavi sa smanjenjem ponude, dodatni podsticaj rastu cijene ovog energenta dale su i vijesti koje su pokazale da su zalihe nafte u SAD smanjene u prošloj sedmici. U narednim danima, do kraja sedmice, cijena nafte je nastavila s trendom rasta te je na zatvaranju tržišta u petak zabilježena najveća cijena u posljednjih godinu dana.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,85 USD (47,19 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 8,91%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.847,65 USD (1.522,45 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je bila prilično volatilna te je zabilježen pad cijene ispod 1.800 dolara po unci. Snažan pad cijene zlata koji je zabilježen u četvrtak rezultat je aprecijacije USD, ali i pojačanog optimizma oko ekonomskog oporavka nakon pandemije. Svakako, očekivanja stimulativnih mjera u SAD i njihovog efekta po ekonomski rast značajno su uticala na pad cijene zlata. Cijena koja je zabilježena u četvrtak najniža je cijena zlata u posljednjih devet sedmica.

Cijena zlata je na kraju sedmice korigovana na više, pri čemu je uspjela da se ponovo vrati na nivo iznad 1.800 USD po jednoj finoj unci. Rast cijene ovog plemenitog metala rezultat je slabijih podataka s tržišta rada SAD, ali i slabljenja USD. Nakon što su objavljene lošije vijesti s tržišta rada, zlato je dobilo značajnu podršku rasta te je probijen nivo od 1.800 USD po unci. Kriva prinosa u SAD je tokom protekle sedmice postala strmija te su dugoročni prinosi zabilježili brži rast od kratkoročnih, što je uticalo i na cijenu zlata.

Tehničke analize pokazuju da postoje značajne prodaje zlata koje bi mogle uticati na to da se cijena smanji na nivo od 1.750 USD po unci.

Časopis BusinessLine je objavio da se Vlada Indije nalazi u procesu izgradnje regulative digitalne kupovine zlata. Ministarstvo finansija Indije je zatražilo od Centra za politiku upravljanja zlatom u Indiji da dostavi dokumente kojima bi se pomoglo u izradi ove politike.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.814,11 USD (1.505,99 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je smanjena za 1,82%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

